

В „Република“
излиза всяка Свбота

Абонамента на „Република“ е въ прѣдплата.

За България:

за 3 мѣсеца 1.50 лева
„ 6 „ 2.50 „
„ 1 година 5 „

За Странство:

за 6 мѣсеца 4 лева
„ 1 година 7.50 „

Абониранъето става на право въ администрацията и при всички телегр.-пощ. станции или при мѣстнитѣ настоятели и се смѣта винаги отъ началото на мѣсеца.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи не се връщатъ.

Единъ брой 10 ст.

***

РЕПУБЛИКА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ РЕПУБЛИКАНЦИ

LA RÉPUBLIQUE

Organe des républicains bulgares

Обявления се приематъ

За единъ редъ гармондѣ на IV стр. 15 ст. за пръвѣ пѣтъ и по 10 ст. на всѣки послѣдующи.

За обявленията на I стр — съ особно споразумѣние

Съдеб. пристави изплатятъ по 2 ст. на дума.

Всичко, що се отнася до редакцията и администрацията се испраща на адресъ: Редакция в. „Република“ — Сливенъ.

Поръчки, непридружени съ стойността имъ, оставатъ безъ внимание.

Единъ брой 10 ст.

***

* **Всичко за народа и всичко чрезъ народа** *

Стоя Мусанлова

и
Проданъ Стефоровъ

ЗГОДЕНИ

с. Доре-Махле

с. Дерекъой

СЪОБЩЕНИЕ

Отъ 1 Януари 1900 година се дава подъ наемъ помѣщението, гдѣто до сега се помѣщаваше военния съдъ въ г. Сливенъ, понеже той се закрива. Желаящитѣ учреждения или частни лица, могатъ за споразумение да се явятъ въ магазинята на Г. Х. С. ЧАРАКЧИЕВЪ.

Сливенъ, 12 Декември 1899 г.

Ясното изпъкване на дворцовата политика въ политическитѣ ни събития, финансовата криза, економическото западане на народа ни и толковато вътрѣшни неуредици и сътресения докараха въ нашето общество и въ нашата журналистика едно дълбоко окопитване въ политическо отношение. Пѣтътъ, по който вървимъ отъ толкова години насамъ, е пѣтъ, водящъ къмъ пропастъ. Политическата индиферентност на масата захваща да става вече опасна. Досегашната куру-мюрюлтия противъ насилията на властта и похитителитѣ на народнитѣ права е безплодна и осждителна връвка надъ народния грѣбъ. Въ журналистиката, която е отражение на общественитѣ чувства и настроения, ний съ радостъ забѣляваме напоследъкъ едно сериозно загрижаване надъ народнитѣ бѣдствия, надъ общественитѣ ни неуредици и злини. Мина вече времето на бомбастичнитѣ фрази, на партизанскитѣ връвки, на празнозвучнитѣ декламации и сочене юрукъ въ джебъ. На журналистическото поле ний виждаме вече нови хора, нови вѣстници, нови програми, въ които кипи едно дълбоко и искрено убѣждение, че не ще вече молитва, а мотивка, не ще вече праздни шумове, а сериозна, плодотворна работа всрѣдъ обществото, всрѣдъ народа, особено всрѣдъ невежествената, непробудената маса. Прѣстѣпление е вече да стоимъ отстрани и да очакваме равнодушно развѣзката на събитията; прѣстѣпление е да се задоволява-

ме съ изтърканиѣ формули на досегашнитѣ партии, които отъ двайсетъ години нищо полезно не направиха за България, а само за кокълъ и за дворцово благоволение се бориха; прѣстѣпление е да се кланяме на опозорени знамена, на живи идоли, оплоти въ политическата борба, а най-вече да чакаме отъ двореца подобрѣние на народния халъ, съзнаване на народнитѣ нужди. Доволно вече праздни общания, жалки палиятиви, неизпълнявани програми! Доволно лъжи и комедии надъ народнитѣ правдини! Днесъ общественото съзнание е влѣзло въ нова фаза, то все повече и повече става глухо къмъ двайсетгодишнитѣ политически шарлатани и избръща ухо къмъ тая плеяда нови, прѣсни обществени борци, които заговорватъ съ дързкия езикъ на радикалнитѣ прѣобразования.

Да, България има нужда отъ радикални прѣобразования. Съ досегашнитѣ закони и мѣрки тя не може да върви напредъ. Вериги тежатъ на краката ѝ, вериги политически, вериги економически. Не е въпросътъ вече да се направѣли тия вериги потънки и по-леки, а съвсѣмъ да се махнатъ. България иска да се изправи на собственитѣ си крака, да заживѣе собственъ животъ, чрезъ себе си и за себе си, да разпореджа сама съ сѣдинитѣ си, съ земята си, съ богатствата си. Тя не може вече да търпи да ѝ диктуватъ, да я опекунствуватъ, да ѝ бъркатъ въ джебоветѣ, съ нейния потъ да се разпореджатъ и угояватъ чужди хора. Не бива повече единъ да бие тъпана, а другъ да събира парсата. Народътъ рѣти черната земя за да плаща, той плаща за да му слугуватъ, а не да му господаруватъ разни „господари“, дошле само да го измъчватъ. Реформи, реформи, коренни реформи въ економическо и политическо отношение, коренни измѣнения въ законитѣ, за да се даде на народа пълна свобода да разпореджа съ себе си, както неговитѣ интереси диктуватъ — ето какво иска вече пробуденото обществено съзнание, ето какво тургатъ на знамената си новитѣ обществени борци.

Нѣкои се плашатъ, като гледатъ разнообразието и разногласието въ разнитѣ политически знамена. Тоя страхъ си нѣма мѣстото. Съвсѣмъ естествено е да има разногласие по тия или ония точки. Естествено е даже да има толкова различни програми, колкото и хора. Трѣбва ли единъ да изповѣда точно всичкитѣ точки на дру-

гиго? Но голѣмото разногласие и разнообразие не прѣчи да има съгласие по нѣкои точки. За обществения животъ не е важно по какво се различаватъ, а по какво се съгласяватъ хората. Нѣма защо да искаме сливането на нашитѣ партии и фракции въ голѣми лагери. Нека всѣка фракция, всѣка група, дори и всѣка личностъ запази своето разногласие, достатъчно е да съзнае своето съгласие съ дадени групи или фракции и да подчини дѣятелността си на единъ общъ планъ. Между новитѣ програми сѣщо тѣй има различие: едни сѣ радикали безъ да сѣ републиканци, други искатъ съдружаване на всички честни и родолюбиви българи безъ да се образува партия, трети искатъ да се обсилятъ редоветѣ на демократическата партия, четвърти не намиратъ възможностъ въ прилагането на коренни демократически реформи, додѣто има дворець въ България и пр. и пр. Но почти всички сѣ **съгласни**, че народниятъ суверенитетъ трѣбва да възтържествува напълно, че дворцовата политика трѣбва да се унищожи, че въ конституцията трѣбва да се прѣвидятъ гаранции за правата на гражданитѣ, че данъчната система трѣбва да се постави на справедливата основа прогресивенъ — подоходенъ налогъ, че милитаризмътъ ни съсипва, че трѣбва да се взематъ рационални мѣрки за подобрѣние хала на работното население, за повдигане на земледѣлието и индустрията върху кооперативни начала, че правосъдието, лѣкарската помощ, образованието и всички обществени учреждения трѣбва да станатъ достъпни и за най-скромната кесия. Всички сѣ съгласни, че трѣбва да станатъ голѣми бюджетни економии и държавата да прѣстане да е доходно мѣсто за разни кокалановци и паразити. Всички сѣ съгласни, че трѣбва да се тури край на чиновническия и партизански развратъ, на зависимото правосъдие, на гешефтарството и злоупотрѣбленията, на беззаконията, насилията и пристрастията въ администрацията.

Щомъ сѣ съгласни по тия точки, разногласието имъ по други точки не може да ги спре да съзнаятъ, че тѣ вървятъ по единъ и сѣщъ пѣтъ и че общото добро, общото застрашаване на народа ни отъ политическа и економическа пропастъ имъ налагатъ да си подадатъ ръка и задружно безъ страхъ да подведатъ отчаяна борба, за прокарване на толкозъ необходимитѣ коренни прѣобразования. Безъ тѣхъ, тежко на България!

Благотворителност. —>

Въ борбата на живота една част отъ чело-вѣчеството пада омаломощена прѣдъ конку-ренцията на по-силнитѣ и по-добрѣ приспособенитѣ. Тази омаломощена частъ сж бѣднитѣ, надвититѣ въ борбата за материялно усигорение по една или по друга причина. Тѣсногрудитѣ послѣдователи на Дарвина подържатъ, че не трѣбва да се помага на падналитѣ въ борбата, тъй като по тоя начинъ щѣли сме да прѣчиме на природата, която съ законитѣ си унищожава всичко слабо и неджгаво. Ако бѣднитѣ сж паднали въ борбата на живота, то е защото сж неприспособени къмъ живота, слаби, неджгави. Защо прочее да помагаме на немощта? Защо да отиваме противъ природнитѣ закони? Нека оставимъ слабитѣ елементи да бждатъ унищо-жени отъ силнитѣ.

На това жестоко твърдени се противо-поставя твърдението на филантропитѣ, на хри-стианитѣ, на алтруиститѣ че и на повечето со-циолози. Тѣ проповѣдатъ, че чело-вѣчеството не трѣбва да се прѣкланя прѣдъ слѣшитѣ резул-тати на природата, а да ги поправа. Природата не познава братство и справедливостъ, но чело-вѣчеството именно тия двѣ вѣща се сили да до-стигне. Ако бѣднитѣ сж паднали въ борбата на живота, то не е защото неизмѣнни природни условия сж породили това, а защото така е про-излѣзло отъ сложни социални условия. Пъкъ социалнитѣ условия не сж неизмѣними, чело-вѣчеството може и трѣбва полѣка-лека да ги по-прави, да ги измѣни, да даде на всички хора възможностъ еднакво да противостоятъ въ бор-бата за животъ. Пъкъ най-послѣ общиятъ за-конъ не е борба за животъ, а стрѣмление за животъ. Това стрѣмление може да се реализи-ра и съ борба и съ солидарностъ. Сжществата не се само борятъ, ами се и съдружаватъ соли-дарно за да живѣятъ. Колкото повече напѣд-ватъ хората, толкова повече солидарностъта взе-ма връхъ надъ борбата. Единъ за всички и всич-ки за едного — ето девизата на бждащето.

Бѣдността е сложенъ социаленъ въпросъ. Коренното му разрѣшение е въ една правилна организация на труда. Но додѣто работата до-стигне до тамъ, никой не трѣбва да скръства рѣцѣ и да не помага за врѣменното облекчава-не и подържане на бѣднитѣ, подъ прѣдлогъ, че всѣка помощъ щѣла да бжде капка въ морето, или че трѣбва да се чака коренното прѣмахва-не на злото. За да бжде, обаче, благотворител-ността колко-годѣ дѣйствителна, тя трѣбва да бжде упражнявана систематически и цѣлесъоб-разно. Благотворителността трѣбва да бжде ор-ганизирана.

Нищо по-безполезно и даже осждително отъ безразборното раздаване милостиня на про-сящитѣ. Ако просекътъ е сакатъ или неджгавъ, то пакъ иди-доди. Но когато нѣма явенъ не-

джгъ, милостинята може да отиде въ ржката на единъ лѣннинецъ или разваленъ човѣкъ и по тоя начинъ благотворителността да стане злотво-рителностъ, като насърчава мързела, лѣжката, прѣстѣпленieto, разврата. Когато се дава ми-лостиня, трѣбва да се знае кому се дава и за какво се дава, за да не принесе тъкмо обрат-ни на цѣльта резултати.

Обществото трѣбва да се труди за прѣ-махването на просецитѣ и да не ги насърчава. Има развалени родители, които биятъ дѣцата си да ходятъ да просятъ, само и само да не работятъ сами, а отъ събраната милостиня да подържатъ живота си и да се напиватъ по ме-ханитѣ. Тия родители сж пиеници и лѣннинеци, тѣхнитѣ дѣца сж бждащи проститутки или прѣ-стѣпници. Въ Белгия и Франция се откриха прѣди години ужасни факти по това. А ето, че и у насъ употребяването на дѣца за просеци е станало вече на мода. На обществото лежи голѣма отговорностъ, ако съ милостиня насърдчи тая просия. За да може, обаче, да има нрав-ствена основа да се опълче противъ просецитѣ, то трѣбва да организира благотворителността.

Кои се нуждаятъ отъ обществената по-мощъ? Първо, всички неджгави бѣдни: слѣпи, сакати, хроми, идиоти, душевно-болни, стари, въобще неспособни за работа хора. За тѣхъ трѣбва да се построятъ сиропиталища и прию-ти, гдѣто да бждатъ прибрани и настанени. Тамъ тѣ нѣма да стоятъ съвсѣмъ въ бездѣлие, а ще работятъ, доколкото могатъ, всѣки споредъ неджга си, ще се учатъ и възпитаватъ. Додѣто такива здания нѣма построени, помощъ-та да имъ се раздава по къщята, но отъ бла-готворителни дружества, които иматъ възмож-ността да проучатъ добрѣ истинското положе-ние на нещастнитѣ и да имъ спомогатъ методи-чески.

Второ, бѣднитѣ болни, бѣднитѣ родилки, въобще тия бѣдни, които врѣменно иматъ нуж-да отъ помощъ. Благотворителността къмъ тѣхъ ще се състои въ построяването на болници и здания за родилки, дѣто безплатно да бждатъ лѣкувани и наглеждани. Въ тия болници трѣб-ва да се прѣдвиди и безплатно прѣглеждане и снабдяване съ лѣкарства на бѣдни болни, кои-то дохождатъ на крака да се лѣкуватъ.

Третьо, бѣднитѣ дѣца. Никждѣ благотво-рителността не е толкова важна и полѣзна, кол-кото тука. Обществото е длѣжно да направи своитѣ синове и дѣщери способни да издържатъ борбата на живота. То трѣбва да имъ даде не-обходимитѣ знания и сили, съ които всѣко че-ловѣческо сжщество трѣбва да се яви въ жи-вота. То е длѣжно да помогне на бѣднитѣ дѣ-ца да изкаратъ поне втори или трети класъ, ка-то ги снабдява съ нужнитѣ учебници, спомо-гала, като имъ усигорява физическитѣ потрѣб-ности и като ги поставя въ изискванитѣ хиги-енически условия. Здрава душа въ здраво тѣло — ето какво трѣбва да гони обществото. То

занаятчи и земледѣлци, могатъ твърдѣ много да подтикнатъ напѣдъ занятията си, защото само по такъвъ начинъ могатъ да се събержтъ рас-пръснатитѣ дребни капиталы за една обща цѣль, а опитността и познанията на едни отъ члено-ветѣ, които ще ржководятъ дѣлата на друже-ството, ще принасятъ полза на всичкитѣ. Кой не знае, че стокитѣ отъ голѣмитѣ търговци прѣми-нуватъ въ втори ржцѣ, послѣ въ трети и пр. Всѣкой отъ прѣкупувачитѣ има свои слуги, аген-ти, магазини, прѣнасяние и пр., всѣки иска да спечели и най-послѣ докато стокага дойде до махленския бакалинъ цѣната ѝ се удвоява. Ако дребнитѣ търговци искатъ да избѣгнатъ посрѣд-ницитѣ, тѣ трѣбва да купуватъ стокитѣ си на-право отъ фабрикатѣ, но тѣ не продаватъ на дребно. Тогава малкитѣ търговци трѣбва да се съединятъ въ едно и си купятъ толкова стока, колкото трѣбва на всички. По такъвъ начинъ тѣ ще платятъ само на лицата, които вършатъ работата въ магазина имъ, а разносикитѣ ще се намалятъ колкото по-разнообразна стока купуватъ.

За да се намали цѣната на стокитѣ европей-ското общество е приобѣгнало именно къмъ този пѣтъ, като е почнало да устроява потрѣбителни дружества. По-надолу ний на кратко ще очер-таемъ различнитѣ дружества въ Европа, тѣхна-та наредба, тѣхното развитие и изгодностъ за членоветѣ, които ги съставляватъ.

Подъ името *потрѣбителни* или кооператив-ни общества се разбиратъ такива съединения на лица, които иматъ за цѣль чрѣзъ съвмѣстни покупки или устрояване на собствени дюкяни, по единъ най-износенъ начинъ да удовлетворя-ватъ своитѣ потрѣбности отъ разни продукти.

не трѣбва да забравя, че тука благотворител-ността е по-скоро една необходимостъ, дикту-вана отъ неговото самосъхранение, защото, като поставя дѣцата въ условия пригодни да се раз-виятъ правилно, то огражда себе си до голѣма степенъ отъ бждащи прѣстѣпници и антисоци-ални елементи. Тука благотворителността трѣб-ва да организира главно ученически трапезарии, както и раздаване на дрѣшки, обуца и други подобни. За образуването на ученически трапезарии ще поговоримъ специално въ идущия брой.

Четвърто, здравитѣ и способни бѣдни, кои-то не че не искатъ да работятъ, но не могатъ да си намѣрятъ работа. Тая категория за сега не е твърдѣ важна у насъ, но скоро ще стане най-многочислената. Благотворителността къмъ тия бѣдни не трѣбва да се състои въ друго, освѣнъ да имъ се намѣри каква да е работа, или да не имъ се дава помощъ, освѣнъ срѣщу каква да е работа, посочена отъ благотворител-ното дружество или отъ общината.

Туй ни навежда къмъ двата принципа, кои-то трѣбва да легнатъ въ благотворителността. Първиятъ принципъ е, да не се дава помощъ съвсѣмъ даромъ: помогнатиятъ, ако не е боленъ, неспособенъ или ученикъ, трѣбва да изпълнява споредъ силитѣ си каква да е работа, за да не бжде помощта насърчение на мързела, а на-сърчение на труда и полезнитѣ работи. По тоя начинъ само по себе си ще се прѣсече пѣтя на разни лѣннинеци, които гледатъ да се ползватъ отъ обществената благотворителностъ въ ущрѣбъ на истинско нуждащитѣ се. По тоя начинъ нѣма да има недоумѣние кому да се помогне, кому не. Кой ще дойде да простира ржка за помощъ, ако нѣмаше дѣйствителна нужда, щомъ знае, че тая помощъ нѣма да му я дадатъ, доръ не поработи нѣколко врѣме надъ опрѣдѣленъ трудъ? Дайте му да залѣсява, да мѣте улицитѣ, да поправа рѣкитѣ и вадитѣ, покажете му как-ва и да е работа срѣщу скромната помощъ, коя-то ще му дадете: ако е лѣннинецъ, той нѣма да дойде, ако намира другадѣ по-приходна работа сжщо тъй нѣма да дойде. Инкъ, ако се дава помощъ безъ да се изисква работа, мнозина ще прѣдпочетатъ да живѣятъ съ половина левъ на день, че нищо да не вършатъ, отколкото да ра-ботятъ цѣль день за левъ и половина.

Вториятъ принципъ е, да се дава помощъ-та въ необходими прѣдмети и въ храна, а не въ пари. Паритѣ могатъ да бждатъ изпити или прахосани въ безполезни работи, тѣ могатъ сж-що да бждатъ изядени напримѣръ отъ родите-литѣ на дѣцата, или отъ роднинитѣ на неджга-витѣ и болнитѣ.

На свършване ще кажемъ, че вмѣсто всѣ-ки да помага отдѣлно на тогова и оногова, по-добрѣ е да внася помощта си въ касата на нѣ-кое благотворително дружество, чрѣзъ което благотворителността става по-систематическа и по-ползотворна.

За тѣзи цѣль тѣ или влизатъ въ съглашение съ отдѣлни търговци за отстъпка на покушкитѣ, правени отъ тѣхнитѣ членове (така наречената марочна система, особено въ Германия) или от-варятъ нарочни магазини. Най-напѣдъ тѣ сж се явили и сж достигнали най-голѣмо развитие въ Англия.

Въ Англия кооперативното движение е за-почнало прѣзъ 1844 год. когато въ г. Рочделъ съ събраната помежду си малка сума тъкачитѣ устроили потрѣбително дружество, като въвѣли распределение печалата между потрѣбителитѣ (така наречений рочделски принципъ, който сега е въведенъ почти въ всичкитѣ английски дружества). Организацията на потрѣбителнитѣ дружества въ сжщественитѣ чѣрти е слѣдую-щата: всѣки членъ е акционеръ на дружество-то, но се ползува съ единъ гласъ, колкото ак-ции и да има. Общото водение работата се на-мира въ ржцѣтѣ на цѣлото дружество, което за тая цѣль свиква събрания. Печалата, като се извади извѣстенъ процентъ за акциитѣ, се рас-предѣля между членоветѣ пропорционално съ количеството на купената отъ тѣхъ стока. Спорѣдъ отчетитѣ за 1896 год. въ Англия сж по-стигнати слѣдующитѣ успѣхи: имало е дружес-тва 1741, членове 1,492,271, капиталъ 17,546,926 фунта стерлинги (1 фунтъ стерлинги = 25 лева), продадена стока за 57,318,426 ф. стер., получе-но чиста печала 6,337,490 ф. с. Въ тѣзи смѣтка не влизатъ дружествата, които не прѣдставили своитѣ отчети. Дѣто ще рече, членоветѣ сж спе-челили около 30%! Този голѣмъ успѣхъ на ан-глийскитѣ потрѣбителни дружества се дължи на хубавата имъ организация. Всѣки може да ста-

ПОДЛИСТНИКЪ**Ново потрѣбително (кооперативно) дру-жество въ Сливенъ.**

Нѣколко по-видни Сливенски бакали напо-слѣдкъ сж се заловили да устроятъ едно по-трѣбително (кооперативно) дружество, което ще се занимава съ всѣкакъвъ видъ търговия съ ко-лониялни и бакалейни стоки, съ желѣзарски и други метални произведения, съ производство на тютюнъ и спиртливи питиета, сиречъ съ всички стоки, които сж необходими за единъ бакалеки дюкянъ. Доколкото ни е извѣстно това акцио-нерно дружество ще бжде съставено по образе-ца на многочисленитѣ подобни дружества изъ Европа, къдѣто всѣка година числото имъ се удвоява и утроява. Като мислиме, че подобно дружество ще има твърдѣ голѣмъ успѣхъ въ гра-да ни, стига управлението му да бжде повѣрено на опитни и честни лица, считаме за нужно и ний да помогнемъ съ нѣщо, като дадемъ единъ краткъ очеркъ за устройството на подобни об-щества.

Въ Европа сжществуватъ най-разнообразни потрѣбителни, производителни и други друже-ства, и у насъ най-лесно и най-необходимо е да се въведатъ сдружаванията съ кооперативенъ характеръ. Но за да може това да се направи необходимо е да се расправи на народа начала-та, на които трѣбва да почиватъ, леснината съ която ще се водятъ и печалата, която ще при-насятъ. Чрѣзъ сдружаванията нашитѣ търговци,

Вжтръшенъ прѣгледъ.

Законопроектътъ по десѣтъка е билъ приетъ по принципъ отъ болшинството по нечутъ до сега парламентаренъ начинъ. Когатъ опозицията правяла шумъ за да възпрѣпятъ всѣко по-нататъшно почно разискване, единъ отъ болшинството казалъ нѣщо върѣдъ обшата врѣва, нѣколко дигнали рѣка и слѣдъ туй се обявило, че законопроектътъ билъ приетъ по принципъ. Тука вече радославиститѣ надминаха себе си. Защо ли не ударятъ единъ ключъ на Народното Събрание на да се свърши работата!

Въвеждането на десѣтъка се прави за да се отстъпи тоя същипателенъ данѣкъ въ гаранция на една белгийска банка, която ще даде единъ заемъ отъ нѣколко милиона лева. Полекалека България цѣла ще бжде заложена на чуждитѣ банки, понеже тѣи изисква най-правилното разрѣшение на финансовата криза споредъ мнѣнието на княза Фердинанда.

„Република“ подъ сѣдъ. На 8-й того се яви прѣдъ окръжния сѣдъ бившия ни отговоренъ редакторъ З. Йончевъ обвиняванъ въ оскърбление на неприкосновената . . . Статията въ брой 20-21 не съдържа нищо оскърбително, а твърдѣ прилично и сдържано критикува гибелнитѣ договори и посочва по чие желание тѣ се натрапватъ на народа. Но туй се видѣло оскърбително за нашитѣ сѣдии. Вѣрваме, че апелативния сѣдъ ще даде съ своето оправдание единъ добъръ урокъ на нашитѣ окръжни сѣдии.

„Народни Права“ прокурорски паркетъ! По дѣлото на отговорния ни редакторъ излѣзе на сцената една куриозна случка. Броятъ съ инкриминираната статия туренъ въ дѣлото е пратенъ до прокурорския паркетъ отъ редакцията на „Народни Права“ и носи нейния адресъ. Значи, не е прокурорството, което се е сѣтило да ни даде подъ сѣдъ, нито даже правителството или канцеларията на двореца, а една частна редакция и коя редакция! Редакцията на *Камиляръ и камилата!* Тя праца броя си отъ „Република“ съ инструкции до прокурора за да ни дадатъ подъ сѣдъ за статия, която не съдържа нищо отъ оскърбленията, помѣстени въ *Камиляръ и камилата!* До какви врѣмена доживѣхме, Боже Господи! Че поне изтрийте адреса си, бе а глушци! Толкозъ залисаностъ бива ли?

Има думата дѣдо владика. Съобщава ни се слѣдния възмутителенъ фактъ: въ с. Сотиря мома пристава на ергенъ, но, като роднина, дѣдо владика не имъ позволява да се оженятъ. Той повикалъ даже и помощникъ кмета на селото въ канцеларията си и прѣдъ него съобщилъ, че не може да се позволи исканата женитба. Слѣдъ нѣколко дни, обаче, дѣдо владика дава позволение и свадбата се извършва. Но братята на момъка се залавятъ за яката на помощникъ кмета, изкарватъ, че не дѣдо владика е билъ противъ женитбата, но че той (помощ-

никъ) правялъ мюзерверликъ. И тѣ му се заканватъ на туй отгорѣ да му отмѣстятъ. И ето тия дни, че плѣвника му се запалва и изгаря. Отъ тая работа се вижда, че непозволяването на женитбата по езуитски начинъ се е стоварила на гърба на нещастния помощникъ, отъ което си и пострадалъ. Колкото за позволяването пъкъ лошитѣ езици говорятъ, че съ четире наполеона роднинството се махнало. Има думата дѣдо владика.

✓ **Като обръщаме вниманието** върху статията „Благотворителностъ“, извѣстяваме, че Читалищното настоятелство е взело похвалната инициатива да образува отдѣленъ фондъ за ученически трапезарии и да пристѣпи къмъ основаването на такива. Правимъ апелъ къмъ нашитѣ гражданки и граждани, вмѣсто да пращатъ картички за нова година, да внесатъ 2-3-4-5-10 или колкото искатъ лева въ читалището или въ нашата редакция за тоя фондъ. Отъ идущия брой ний отваряме подписка за това. Ще обнародваме името на всѣки подарителъ и той съ това ще се освобождава отъ труда да праца картички по нова година.

✓ **На 5-й того** се прѣдстави въ полза на читалището шилеровата драма „Разбойници“. Писесата се изигра много хубаво и публика имаше доста много. Извъредния дѣждъ попрѣчи да има още повече. Тая вечеръ ще се прѣдстави отъ околийското дружество „Заря“ комедията *Стариятъ Морякъ и Митрофанъ*. Часть отъ прихода ще бжде за въ полза на фонда за ученически трапезарии.—На 5-й прѣди обѣдъ г. Сираковъ държа скаската си по *филоксерата*, като посвѣтвва образуването на комитетъ отъ лозари за прѣсаждане на лозята съ американски лози. Сутрѣ ще държи сказка г. Д-ръ Михайловъ по *психология на обмълкото*. Ще бжде желателно говорителитѣ да си попоглеждатъ часовника отъ врѣме на врѣме и да не изкарватъ изъ търпение слушателитѣ.

✓ **Дружеството по залѣсяване** на града и околността му е почти на съставяне. Доиде се горѣ долу до едно съглашение. На 19 того г. Гудевъ ще държи сказка по тая тема и ще се пристѣпи къмъ окончателното съставяне на дружеството. Членовѣтѣ ще плащатъ само 25 стот. на мѣсець или ще насадятъ 50 дръвчета на година. Тая евтения е въведена за да можатъ да се запишатъ членове нѣколко стотини души. Вѣрваме, че всички граждани ще се отзоватъ на поканата, като се взематъ прѣдъ видъ гражданитѣ ползи отъ залѣсяването. Дружеството може дори да се нагърби и съ подпомагане за прѣсаждане на лозята съ американски лози.

В. „Потикъ“, като споменува за една наша статия, въ която казахме, че демократическата партия не отива по-далече отъ едно слѣпо идолопоклонство на сжществуващата конституция, заявява, че това не било вѣрно, че такъвъ консерватизъмъ тя нѣмала, че тя не е заявявала, какво „днешниятъ държавенъ строй у насъ

И въ *Германия* има устроени множество подобни дружества и все по образа на английскитѣ. Особеноститѣ на германскитѣ дружества е силното развитие на така наречената марочна система (вижъ въ началото на статията) и специално селско-домакински дружества за закупване сѣмена, орджия за обработване земята и пр. Въ сжщото направление отиватъ дружествата въ Дания, Франция, Испания, Съединенитѣ Щати, Испания и др. На всѣкадѣ приематъ рочделската система; дружествата се съединяватъ въ кооперативни съюзи, организиратъ едра закупка на стоки, или въ форма на специални топтанджийски магазини, или въ форма на агенства. Потрѣбителнитѣ дружества се организиратъ по такъвъ начинъ подбуждани отъ два фактора: 1) отъ простата необходимостъ, която се обяснява отъ жестоката борба противъ кооперацията отъ страна на частнитѣ търговци, 2) отъ общата еволюция на идеята за кооперативно движение. Въ Швейцария въ 1893 год. търговцитѣ организираха съюзъ съ цѣль за борба съ потрѣбителнитѣ дружества, а особенно съ селско-стопанскитѣ. На членовѣтѣ отъ съюза се запрещава да влизатъ въ сношение съ потрѣбителнитѣ дружества, тѣ не могатъ да ги снабдяватъ съ стоки, нито да купуватъ, но всичкитѣ тия усилия останаха напразно и сега кооперативнитѣ дружества продължаватъ да успѣватъ

Прѣди четвъртъ столѣтие се яви мисълта за съединение кооперациятѣ въ единъ общъ международенъ съюзъ. Тѣзи мисълъ се осжществя на първия международенъ конгресъ въ Лондонъ прѣзъ августъ 1895 г. (Протоколитѣ на този конгресъ, съ кратъкъ очеркъ за положението на коопера-

е най-пригодната форма за дѣйствието на принципа на народното върховенство“ и пр. Ний вземаме бѣлѣжка отъ тия думи и ще слѣдимъ не толкозъ дѣлата и думитѣ на демократитѣ около в. „Потикъ“, които иматъ май „нечистъ“ косъмъ спрямо своитѣ съмишленици, колкото тия на правовѣрнитѣ демократи около в. „Прѣпорецъ“.

Нѣколко граждани отъ града ни, основавайки се на обявлението № 9223, съ което общинското ни управление съобщаваше, че градскитѣ топли бани ще се даватъ на търгъ, отишле въ управлението да питатъ за наемнитѣ условия. Но въпреки казаното въ обявлението: „поемнитѣ условия могатъ да се узнаватъ въ общ. управление всѣки присжственъ день“, тия условия не били още готови!?—Причинитѣ?

Какво става по чужбина.

Франция.

Недоразумението, което проналезе отъ влизането на социалиста Милеранъ въ кабинета Валдекъ-Русо, като министъръ на търговията и отъ начина на дѣйствието на независимитѣ социалисти Жоресъ, Фурниеръ Руане и др. е разрѣшено. Още отъ самото начало Жоресъ, прѣдложи свикването на единъ народенъ конгресъ отъ делегати, прѣдставляйки всички фракции на социалистическата партия. Съ това той искаше да направи, што тѣзи отцепвания да не могатъ да врѣдятъ на общия ходъ на социалистическото дѣло. „Нека, казваше той, и въ социалистическия лагеръ да има дѣсница и лѣвица, защото не трѣбва социализма да остане въ застою, нека има всѣкога лѣвицата, която да води къмъ прогреса, а дѣсницата да обръща внимание на съврѣменното положение и на реформитѣ, които биха били възможни да се извоаватъ немедлено; но тѣзи лѣвица и дѣсница, нека бждатъ рѣдѣ на единъ — на социализма, на истинския социализъмъ и да не си врѣдятъ една друга“.

Желанието на Жоресъ се изпълни и наистина на 23-ий Ноемврий се събра конгреса прѣдставляйки всѣки социалистически фракции: френската работническа партия, Р. Революционата социалистическа партия (комуниститѣ), независимитѣ социалисти, партията на Алеманиститѣ, федерацията на работницитѣ социалисти въ Франция, делегати прѣдставляйки разни работнически синдикати и кооперативни дружества. Повече отъ 1550 организации бѣха прѣдставявани. Конгресътъ трая 6 дни. Както въ всѣко събрание, гдѣто се разменятъ различни мнения и често пѣти съвѣсъмъ противоположни, има малко или много безредица и шумъ, така и въ този социалистически конгресъ не направи изключение, но тутакси забѣлѣжваме, че този шумъ не бѣше освѣтъ акламиране на разнитѣ оратори, които влагаха своитѣ принципи. На шестия денъ конгреса, слѣдъ като манифестира едногласно цѣлостта на социалистическата партия, прие основата, върху която се съгражда това единство на партията. Като намираме, че ще бжде интересно на българския читателъ да знае това рѣшение, земено за основа на френската социалистическа партия ний го прѣвеждаме буквално.

Социалистическата партия е образувана върху социалистическитѣ принципи, приети при свикването на конгреса: 1^о отъ петѣтѣхъ образувани народни организации; 2^о отъ независимитѣ окръжни и околийски федерации; 3^о отъ групитѣ, които пожелаатъ да се запишатъ въ партията, като се отнасятъ до главния комитетъ на партията подъ слѣднитѣ условия, што тѣзи групи да сж сжществували вече най малко една година, 50 члена редовно да сж внесали вносцитѣ си и да нѣма друга федерация въ сжщитѣ мѣста. Тѣзи групи ще бждатъ заличени отъ партията, ако въ продължение на една година тѣ не образуватъ една окръжна федерация. Тѣзи групи не сж приети, освѣтъ съ едногласното одобрение отъ членовѣтѣ на глав-

циитѣ въ разнитѣ страни, излѣзохъ подъ названието: „First international Cooperative Congress“, Лондонъ, 1895 г.). На втория парижки конгресъ (октомврий, 1896 г.), бѣ обработенъ и приетъ устава на международний кооперативенъ съюзъ, цѣльта на който сж слѣдующитѣ: 1) взаимно запознаване на кооператоритѣ отъ всичкитѣ страни, 2) съвмѣстна пропаганда на тѣстински принципи на кооперацията и 3) установяване *непосредствени търговски сношения*, т. е. непосредствена покупка стоки на дружество отъ дружество. Бюрото на този кооперативенъ съюзъ се намира въ Лондонъ (15, Southampton Row W. C.). Третия конгресъ стана въ Холандия прѣзъ 1897 год. Почти всичкитѣ страни сж присѣдени къмъ този международенъ съюзъ.

Отъ този кратъкъ очеркъ се вижда, че кооперативнитѣ дружества сж напрѣднали въ страни, гдѣто се борятъ съ милионери капиталисти, а у насъ, гдѣто капиталисти почти липсватъ, такива дружества безсъмнено ще могатъ да работятъ и се увеличаватъ. Ето защо ний съ радостъ посрѣщаме съставянето въ Сливенъ кооперативно дружество и можемъ още отъ сега да прѣдскажемъ, че то ще има твърдѣ голѣмъ успѣхъ, стига да бжде основано по образа на английскитѣ, а особенно ако се приеме рочделскитѣ принципъ. По такъвъ начинъ махленскитѣ блкали ще могатъ да се избавятъ отъ експлоатацията на търговцитѣ, които по своя кефъ качватъ цѣнитѣ на стокитѣ и печелятъ 50% отъ вложенъ си капиталъ, и като купуватъ стока си отъ общий магазинъ и тѣ отъ своя страна ще могатъ да я харчатъ на своитѣ клиенти съ кратъкъ цѣна.

Кл-ски.

